

gemeente Zaanstad

Rekenkamer Zaanstad
T.a.v. mevrouw drs. A. L. Daalder
Weesperstraat 105a
1018 VN Amsterdam

Stadhuisplein 100
1506 MZ Zaandam
Postbus 2000
1500 GA Zaandam

Telefoon 14 075
www.zaanstad.nl

DATUM 2023/1887
ONS KENMERK
BIJLAGE(N) geen
DOORKIESNUMMER (075) 6552409

ONDERWERP Bestuurlijke reactie Energiebesparings- en informatieplicht bij bedrijven in Zaanstad

Geachte mevrouw Daalder,

Het college heeft met interesse kennisgenomen van het concept-bestuurlijk rapport Energiebesparings- en informatieplicht bij bedrijven in Zaanstad en het onderliggende onderzoek dat door TwynstraGudde is uitgevoerd. Het onderwerp is relevant voor onze ambities rondom de Zaanse energietransitie, een belangrijk thema van het nieuwe coalitieakkoord 2022-2026 'Slagen Maken'. Bovendien is de timing van het onderzoek en de aanbevelingen ook actueel gezien de toegenomen urgentie van de energiecrisis. Met de drie aanbevelingen gaan wij aan de slag en zullen wij voorstellen implementeren. Een nadere toelichting treft u onderstaand aan. Daarnaast ziet het college aanleiding om aan de hand van de aanbevelingen te beoordelen of opdrachten aan andere diensten verbetering behoeven.

De Zaanse energietransitie moeten we samen doen

Alvorens inhoudelijk te reageren is het goed mee te geven op welke wijze het college de maatschappelijke opgave om de Zaanse samenleving te verduurzamen wil invullen. De inzet is vooral gericht op inwoners, organisaties en ondernemers, door te faciliteren, verbinden en stimuleren waar nodig. De samenwerking met het bedrijfsleven (Saenz, Green Businessclub Zaanstad (GBC Zaanstad), de ondernemersvereniging Zaanstad-Zuid (OVZZ) en Businesspark Wormerveer) over een gerichte aanpak is daar een goed voorbeeld van. Het primaire doel is om de energietransitie zo goed en zo snel mogelijk vorm te geven. In het kort betekent dat minder energie verbruiken en meer duurzame energiebronnen gebruiken. Dat is een gezamenlijk belang en moeten we samen doen. Ondernemers en inwoners moeten daar dan wel toe in staat zijn. Daarom zetten we in op een combinatie van instrumenten; een combinatie van hulp en handhaving. Hulp voor diegenen die niet kunnen en handhaving waar nodig. Een goed voorbeeld daarvan is de aanpak rondom de invoering van de label-C verplichting voor kantoren. Samen met de Omgevingsdienst, de GBC Zaanstad en OVZZ hebben we een ontzorgingstraject uitgewerkt: met het ter beschikking stellen van gratis scans zijn de kantooreigenaren geïnformeerd over de te treffen maatregelen, is gekeken naar de subsidiemogelijkheden van de treffen maatregelen en hebben de kantooreigenaren die achterbleven van de ODNZKG de waarschuwing gekregen om toch aan de slag te gaan.

Wij brengen in beeld hoe we onze klimaatambitie gaan waarmaken en wat de route daar naartoe is. Dit doen wij als vervolg op het Klimaatakkoord 3.0 door het uitwerken van heldere en concrete routekaarten per sector. Deze routekaarten worden in samenwerking met externe partijen opgesteld, waarbij aan wordt gegeven wat de rol en inzet van de gemeente is en wat de rol en inzet van externe partijen is. Kwantitatieve doelstellingen per sector, waaronder ook het bedrijfsleven, maken deel uit van de routekaarten.

Relevantie aanbevelingen voor de Zaanse energietransitie

Zaanstad kent circa 7.000 ondernemingen, van eenmanszaak tot grote multinational, met allemaal verschillende vragen en behoeften als het gaat om verduurzaming. Om aan de behoeften te kunnen voldoen heeft in 2022 het bedrijfsleven bij de gemeente de vraag neergelegd (financieel) bij te dragen aan de totstandkoming van een bedrijvenloket. Hier heeft het college positief op gereageerd, omdat dergelijke initiatieven in grote mate kunnen bijdragen aan de realisatie van de klimaatambitie. Onderzocht wordt op welke wijze invulling kan worden gegeven aan dit verzoek.

Zoals in het rapport is aangegeven zijn de industrie en bedrijven gezamenlijk verantwoordelijk voor 50% van de CO₂-uitstoot. Slechts een klein deel (circa 440 bedrijven) valt onder de energiebesparings- en informatieplicht. Met name voor de grote industrie gelden deze regels (nog) niet of zijn in een ander kader afspraken gemaakt. Het onderzoek van de rekenkamer richt zich op de wijze waarop de gemeente en de ODNZKG met deze circa 440 bedrijven omgaat.

Het onderzoek heeft betrekking op de periode 2016-2021. Vanaf 2022 zijn er verschillende ontwikkelingen, die bepalend zijn waarop invulling wordt gegeven aan het toezicht op en de handhaving van energiebesparende maatregelen bij bedrijven:

- de inzet vanuit de provincie (het Energiebesparingsakkoord met het daarbij behorende budget),
- de aangescherpte wet- en regelgeving;
- de daarmee gepaard gaande extra middelen en
- de formatieuitbreiding bij de omgevingsdienst op het dossier.

De aanbevelingen zullen zeker in belangrijke mate bijdragen aan de uitwerking van het opdrachtgeverschap aan de ODNZKG.

Per aanbeveling

Aanbeveling 1: pas afspraken maken met de ODNZKG aan

De opdracht zal worden geactualiseerd aan de hand van de geldende wet- en regelgeving en er zal jaarlijks bepaald worden in hoeverre het nodig is de opdracht bij te stellen. In dat kader neemt de gemeente het initiatief om in overleg met de ODNZKG heldere afspraken te maken over de verantwoordingsinformatie en het beter aansluiten op de wetgeving en gemeentelijke klimaatdoelstellingen. Wat betreft de koppeling met het Klimaatakkoord: de impact van alle gemeentelijke maatregelen worden jaarlijks doorgerekend. Het effect van de verplichte energiebesparende maatregelen kan daarin meegenomen worden, zoals ook de resultaten van het nog op te richten bedrijvenloket.

Aanbeveling 2: versterk de sturing op de opdracht aan de ODNZKG

Leidend in de versterking is het te realiseren doel: de energiebesparende maatregelen zijn getroffen. De realisatie van dit doel wordt via het 'wortel en stok'-principe gerealiseerd. De wortel is vooral gericht op het stimuleren van bedrijven om maatregelen, gericht op energiebesparing en –transitie te nemen. De stok richt zich alleen op het treffen van de verplichte energiebesparende maatregelen en is voor ons het als laatste in te zetten middel. Hulp voor diegenen die niet kunnen en handhaving waar nodig. Dit betekent dat jaarlijks de stand van zaken bekeken wordt om te bepalen voor welke inrichtingen de stimulering niet heeft gewerkt en het toezicht moet worden ingezet of handhavend optreden nodig is. De te hanteren criteria en te nemen vervolgstappen liggen vast in de handhavingsstrategie.

Aanbeveling 3: zet in op betere informatievoorziening voor de gemeenteraad

Dit vraagt een andere wijze van verantwoording door de ODNZKG. Er is immers afgesproken dat de kosten begroot worden op basis van projectgebonden financiering (PGF). Per te leveren product is op basis van kentallen begroot wat dit zou moeten gaan kosten. In het kader van de huidige opdrachten vindt geen registratie plaats van inzet. De onder de aanbevelingen 1 en 2 voorgestelde uitwerking zal moeten leiden tot meer inzicht over de uitvoering van de opdracht aan de ODNZKG. Om de raad beter te informeren, zal in overleg met de ODNZKG gekeken worden naar een heldere, op zichzelf staande rapportagevorm. Indien gewenst zal de ODNZKG gevraagd worden een toelichting geven over de werkzaamheden die zij in het kader van energiebesparing bij bedrijven doen.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Zaanstad,

drs. J. Hamming, burgemeester

drs. G. Blom, gemeentesecretaris/algemeen directeur

